

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ІНДИВІДУАЛЬНА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ
від 19.05.2025 № 2723/ІПК/99-00-21-02-02 ІПК

Державна податкова служба України розглянула звернення щодо окремих питань оподаткування отриманого гранту від ЄБРР для компенсації витрат, понесених унаслідок воєнної агресії росії, та, керуючись ст. 52 [Податкового кодексу України](#) (далі — [Кодекс](#)), повідомляє.

Як зазначено у зверненні, Товариство отримало грант від ЄБРР на компенсацію витрат, понесених унаслідок воєнної агресії росії.

У зв'язку із зазначеним Товариство просить надати роз'яснення з таких питань:

1. Як оподатковується отримання юридичною особою гранту від ЄБРР для компенсації витрат, понесених унаслідок воєнної агресії росії?
2. Як і в якому додатку такі суми відображаються в Податковій декларації з податку на прибуток підприємств і за якою ставкою оподатковуються?

Щодо питання 1

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються Податковим кодексом України (п. 1.1 ст. 1 [Кодексу](#)).

Відповідно до пунктів 5.1 і 5.2 ст. 5 [Кодексу](#) поняття, правила та положення, установлені Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених ст. 1 [Кодексу](#).

Якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам і положенням [Кодексу](#), для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення [Кодексу](#).

Інші терміни, що застосовуються в [Кодексі](#) й не визначаються ним, використовуються в значенні, установленому іншими законами.

Для цілей податкового обліку застосовується визначення бюджетного гранту згідно з пп. 14.1.2771 п. 14.1 ст. 14 [Кодексу](#), відповідно до якого ним вважається цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надаються на безоплатній і безповоротній основі за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги для реалізації проєкту або програми у сферах культури, туризму та в секторі креативних індустрій, спорту та інших гуманітарних сферах у порядку, установленому законом. Перелік надавачів бюджетних грантів визначає Кабінет Міністрів України.

[Перелік надавачів бюджетних грантів](#) затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2021 № 867.

Якщо отримані заявником кошти надаються організацією, що не включена до переліку надавачів бюджетних грантів, то такий вид гранту не підпадає під визначення бюджетного.

Згідно з пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 [Кодексу](#) об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями [Кодексу](#).

[Кодексом](#) не передбачено податкових різниць у разі отримання грантів, що не є бюджетними грантами.

Отримання та використання такого гранту за цільовим призначенням відображається у складі фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (частина друга ст. 6 Закону України [від 16 липня 1999 року № 996-XIV](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Відповідно до [Положення про Міністерство фінансів України](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України [від 20.08.2014 № 375](#), Міністерство фінансів України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, державну політику, зокрема, у сфері бухгалтерського обліку та забезпечує формування й реалізацію єдиної державної податкової та митної політики.

З огляду на зазначене питання щодо порядку відображення в бухгалтерському обліку грантів, у тому числі від ЄБРР для компенсації витрат, понесених унаслідок воєнної агресії росії, належить до компетенції Міністерства фінансів України.

Статтею 3 [Кодексу](#) визначено, що однією зі складових податкового законодавства України є чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України та якими регулюються питання оподаткування. При цьому, якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені [Кодексом](#), застосовуються правила міжнародного договору.

Процедура залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги (далі — МТД), у тому числі державної реєстрації, моніторингу проєктів (програм), акредитації виконавців (юридичних осіб — нерезидентів), реєстрації представництва донорської установи в Україні регламентується постановою Кабінету Міністрів України

[від 15 лютого 2002 року № 153](#) «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» (далі — [Порядок № 153](#)).

Відповідно до п. 2 [Порядку № 153](#):

- грантова угода — угода між партнером з розвитку або виконавцем та реципієнтом про передання фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті в рамках проєкту (програми);
- МТД — фінансові та інші ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються партнерами з розвитку на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України;
- виконавцем проєкту є будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з партнером з розвитку або уповноваженою партнером з розвитку особою та забезпечує реалізацію проєкту (програми), у тому числі на платній основі.

Бенефіціаром є центральний орган виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська, Севастопольська міська держадміністрація, до компетенції яких належить формування та/або реалізація державної політики у відповідній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проєкту (програми), що заінтересована в результатах виконання проєкту (програми), виконавчий орган місцевого самоврядування, юрисдикція якого поширюється на територію реалізації проєкту (програми), Секретаріат Кабінету Міністрів України, Офіс Президента України, комітети та Апарат Верховної Ради України, Національний банк, Верховний Суд, вищі спеціалізовані суди, Національне антикорупційне бюро, Рахункова палата, інші державні органи; партнером з розвитку — іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи або організації, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України;

- субпідрядником є будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з виконавцем або реципієнтом, забезпечує реалізацію проєкту (програми) в частині або в цілому та проводить процедури закупівлі за рахунок коштів МТД в рамках проєкту (програми);
- реципієнтом є резидент (фізична або юридична особа), який безпосередньо одержує міжнародну технічну допомогу згідно з проєктом (програмою).

Згідно з п. 21 [Порядку № 153](#) проєкти (програми) підлягають перереєстрації в разі зміни партнера з розвитку, виконавців, реципієнтів, бенефіціара, їхнього найменування, назви, цілей, змісту, кошторисної вартості, строків виконання проєкту (програми), подання плану закупівлі.

У разі зміни реципієнта (реципієнтів) для перереєстрації проєкту (програми) реципієнт (реципієнти) та партнер з розвитку або уповноважена партнером з розвитку особа подає до Секретаріату Кабінету Міністрів України документи, визначені підпунктами 1 і 3 п. 14 [Порядку № 153](#).

У разі зміни бенефіціара партнер з розвитку або уповноважена ним особа подає до Секретаріату Кабінету Міністрів України документи, визначені підпунктами 1 і 2 п. 14 [Порядку № 153](#), за винятком копії контракту. У разі виникнення необхідності в реалізації

права на податкові пільги, передбачені законодавством та міжнародними договорами України, також подається документ, передбачений пп. 21 п. 14 [Порядку № 153](#).

Відповідно до абзацу першого п. 23 [Порядку](#) в разі виникнення необхідності в реалізації права на податкові пільги, передбачені законодавством та міжнародними договорами України, Секретаріат Кабінету Міністрів України надсилає в п'ятиденний строк після реєстрації проєкту (програми) ДПС копію реєстраційної картки проєкту (програми) та один примірник плану закупівлі в електронному та паперовому вигляді з метою інформування про наявність податкових пільг, передбачених законодавством та міжнародними договорами України в рамках реалізації проєктів (програм).

Абзацом п'ятим п. 23 [Порядку № 153](#) передбачено, що виконавець і субпідрядник, що реалізують право на податкові пільги, передбачені законодавством та міжнародними договорами України (крім договорів, пов'язаних з виконанням робіт з підготовки до зняття й зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС із експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему), щомісяця до 20 числа складає та подає в письмовому та електронному вигляді органів ДПС, у якому перебуває на обліку як платник податків, інформаційне підтвердження за формою згідно з додатком 8 до цього [Порядку](#). Якщо виконавцем є юридична особа — нерезидент, що не перебуває на обліку як платник податків, інформаційне підтвердження подається в письмовому та електронному вигляді органів ДПС за адресою акредитації такої особи на території України та в копії Секретаріатові Кабінету Міністрів України.

Пунктом 3 [Порядку № 153](#) встановлено, що міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді:

- будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проєктів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні;
- робіт і послуг;
- прав інтелектуальної власності;
- фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті;
- інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

Проєкти (програми) підлягають обов'язковій державній реєстрації. Державна реєстрація проєктів (програм) провадиться Секретаріатом Кабінету Міністрів України (пункти 11, 13 [Порядку № 153](#)).

Пунктом 12 [Порядку № 153](#) встановлено, що державна реєстрація проєктів (програм) є підставою для акредитації їх виконавців, а також реалізації права на одержання відповідних пільг, привілеїв, імунітетів, передбачених законодавством та міжнародними договорами України.

Отже, підставою для застосування податкової пільги в межах реалізації проєкту (програми) МТД є, зокрема, реєстраційна картка проєкту (програми), оформлена згідно з [Порядком № 153](#).

При цьому пільги з оподаткування встановлюються кожним конкретним міжнародним договором окремо.

Щодо питання 2

Відповідно до п. 30.1 ст. 30 [Кодексу](#) податкова пільга — передбачене податковим законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених п. 30.2 ст. 30 [Кодексу](#).

Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їхньої діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат (п. 30.2 ст. 30 [Кодексу](#)).

Суми податку та збору, не сплачені суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, обліковуються таким суб'єктом — платником податків. Облік зазначених коштів ведеться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (п. 30.6 ст. 30 [Кодексу](#)).

[Порядок обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг](#), затверджений постановою Кабінету Міністрів України [від 27.12.2010 № 1233](#) (далі — [Порядок](#)), який є обов'язковим для виконання суб'єктами господарювання, які відповідно до [Кодексу](#) не сплачують податки та збори до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг.

Згідно з п. 2 [Порядку](#) суб'єкт господарювання, що не сплачує податки та збори у зв'язку з отриманням податкових пільг, веде облік сум таких пільг та відображає інформацію про суми податкових пільг у податковій звітності, що подається контролюючому органу у строки, установлені [Кодексом](#).

Відповідно до п. 3 [Порядку](#) інформація про суми податкових пільг у податковій звітності має містити такі дані:

- код пільги за кожним видом податкових пільг, найменування пільг згідно з довідником пільг, форма та порядок ведення якого затверджуються ДПС;
- сума податку (збору), не сплаченого до бюджету у зв'язку з отриманням податкової пільги (вивільнені від оподаткування кошти);
- строк користування податковою пільгою у звітному періоді — число, місяць, рік початку та закінчення користування пільгами. Якщо строк користування податковою пільгою встановлений до початку звітної періоду й продовжується після його закінчення, такий строк збігається з датою початку та закінчення зазначеного періоду;
- сума податкової пільги, що використана за цільовим призначенням, — обсяг пільг за платежами відповідно до довідника пільг у разі цільового використання податкових пільг.

Довідник податкових пільг, що є втратами доходів бюджету, та Довідник інших податкових пільг затверджуються Державною податковою службою України.

Зазначені довідники розміщено на вебпорталі ДПС у рубриці «Головна / Довідники / [Довідники пільг](#)».

Згідно з [Довідником № 128/2](#) інших податкових пільг (станом на 31.03.2025) та відповідно до Закону України [від 4 червня 2008 року № 319-VI](#) «Про ратифікацію Договору між Урядом України та Європейським банком реконструкції та розвитку про співробітництво

та діяльність Постійного представництва ЄБРР в Україні» визначено пільгу за кодом 11020217: вартість послуг, що надаються в рамках Технічної допомоги, та вартість усіх Грантових коштів звільняються від податку на прибуток підприємств, що стягується Україною або на території України, та не становитимуть, чи вважатимуться такими, що становлять, оподатковувану вигоду або оподатковуваний дохід організації, яка може одержати прямі або непрямі вигоди від такої Технічної допомоги або Грантових коштів.

Суб'єкт господарювання, що не сплачує податок на прибуток підприємств у зв'язку з отриманням податкових пільг, веде облік сум таких пільг і в [Податковій декларації](#) з податку на прибуток підприємств, форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України [від 20.10.2015 № 897](#) (далі — [Декларація](#)), інформацію про суми податкових пільг відображає в [додатку ПП](#) до [Декларації](#).

Отже, якщо міжнародним договором встановлено пільгу щодо користування отриманим від ЄБРР грантом, то такий отримувач гранту має право на використання пільги з оподаткування податком на прибуток підприємств, яка має бути відображена в [додатку ПП](#) до [Декларації](#).

Водночас повідомляємо, що кожен конкретний випадок стосовно оподаткування операцій, що здійснюються платником податку, має розглядатися з урахуванням договірних умов і суттєвих обставин здійснення господарських операцій, а також первинних (бухгалтерських) документів, оформлення яких вони супроводжувались.

Для надання більш повної відповіді недостатньо інформації щодо проєкту (програми) МТД, а також міжнародного договору, на підставі якого виділяються грантові кошти.

Індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію (п. 52.2 ст. 52 [Кодексу](#)).